

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 8C/60/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8615200670
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcala
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2015:8615200670.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník samosudcom JUDr. Matúšom Tarcalom v právnej veci žalobcu: Peter G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XX, XXX XX Q., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 1.460,79 Eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1 460,79 Eur spolu s 8,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 1 460,79 Eur a to od 10.2.2015 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 399,14 Eur a to na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Dňa 16.02.2015 podal žalobca na Okresnom súde Svidník žalobu, ktorou žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1.460,79 Eur s 8,05% ročným úrokom z omeškania od 10.02.2015 do zaplatenia a nahradil mu trovy konania. Návrh odôvodnil tým, že zmluvou o úvere č. 401000200 došlo k poskytnutiu finančných prostriedkov žalobcovi zo strany žalovaného vo výške 800,- Eur. Odplata bola dohodnutá na sumu 772,- Eur označená ako „príslušný poplatok“, ktorú mal žalobca zaplatiť v 12 mesačných splátkach počnúc 17.08.2011. Ročný úrok tak predstavuje viac ako 96,48%. Žalobca použil úver na osobné potreby. Nakoľko žalobca nekonal pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu. Výška dohodnutej odplaty je podľa názoru žalobcu v rozpore so zákonom (§ 39 a § 53 ods. 6 OZ) a tým ide o neplatný právny úkon. Zmluva zároveň neobsahovala zákonom vyžadované náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a to: termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, ročnú percentuálnu mieru nákladov, či sa úver považuje za bezúročný a bez poplatku. V dôsledku toho mal žalobca vrátiť žalovanému len poskytnutú istinu 800,- Eur, avšak v dôsledku omylu, do ktorého ho uviedol žalovaný, zaplatil 2.260,79 Eur, tzn. o 1.460,79 Eur viac. Tento rozdiel tvorí bezdôvodné obohatenie, ktorého vydanie žalobca žiada. Žalobca vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, na čo však žalovaný nereagoval, a preto žalobca žiada aj úroky z omeškania z dlžnej sumy od 10.02.2015 (nasledujúceho dňa po konci lehoty na dobrovoľné vrátenie) v sadzbe 8,05% ročne.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe namietal miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník s poukazom na to, že jeho (žalovaného) všeobecným súdom je Okresný súd Bratislava I. Žalovaný uviedol, že predmetná zmluva nemá charakter zmluvy spotrebiteľskej a teda nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Konštatoval, že vzájomný právny vzťah je vzťahom obchodnoprávnym a že uplatnenie právnych

noriem s cieľom ochrany spotrebiteľa nie je vôbec na mieste. Žalobca si vzal úver na účely zamestnania, čím ho zákon vyňal spod ochrany právnych predpisov prináležiacich spotrebiteľom. Uviedol, že do právneho vzťahu vstupoval s dobrou vierou, že žalobca nie je spotrebiteľ a že preto s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-464/01 sa žalobca nemôže dovoliavať toho, že mal postavenie spotrebiteľa. Vo vzťahu k napadanému poplatku za poskytnutie peňažných prostriedkov a nákladov za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere žalovaný opätovne poukázal na to, že žalobca nie je spotrebiteľom (rovnako tak aj vo vzťahu k neuvedeniu údajov o RPMN v zmluve) a taktiež na to, že podľa rozhodovacej praxe u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami vzhľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko. Podľa názoru žalovaného je na žalobcovi, aby uniesol dôkazné bremeno toho, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov. Žalovaný konštatoval, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon, a preto žiadal žalobu zamietnuť.

Súd sa v prvom rade zaoberal námietkou miestnej nepríslušnosti vznesenou žalovaným a uznesením č.k. 8C/60/2015-17 zo dňa 24.04.2015 túto námietku ako nedôvodnú zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.11.2014.

Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil žalovaný, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil, pričom súhlasil, aby sa súdne konanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti. Preto súd prejednal a rozhodol vec na pojednávaní v neprítomnosti žalovaného v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len "O.s.p.") s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Žalobca vo svojej výpovedi na nariadenom pojednávaní uviedol, že zmluvu uzavrel tak, že telefonicky kontaktoval spoločnosť POHOTOVOSŤ a následne bol nasmerovaný na pobočku, kde už bola prichystaná zmluva, ktorú on už len podpísal. Zo strany spoločnosti POHOTOVOSŤ bola vypísaná suma úveru na základe toho, že sa ho opýtali, aký je jeho príjem. Z toho mu oznámili, akú sumu úveru mu môžu poskytnúť. Pokiaľ ide o účel úveru, tak ten v zmluve nevyznačoval on, jediné čo on v zmluve urobil, je to, že ju podpísal. Uviedol, že finančné prostriedky použil pre vlastnú potrebu na nákup elektroniky, nepoužil ich na účel zamestnania, pretože pracoval ako profesionálny vojak.

Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a listinnými dôkazmi a to: návrhom na začatie konania, zmluvou zo dňa 22.7.2011 na čl.4, výpisom z evidencie zmlúv na čl. 4-5, vyjadrením žalovaného, Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru na čl. 22, ospravedlnením žalovaného zo dňa 17.9.2015, priemernými úrokovými mierami z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny a výzvou na vrátenie plnenia bez právneho dôvodu a zistil tento skutkový stav:

Dňa 22.07.2011 bola medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzavretá zmluva o úvere č. 401000200. Na základe tejto zmluvy poskytol žalovaný žalobcovi úver v celkovej výške 800,- Eur s tým, že žalobca sa zaviazal vrátiť žalovanému túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 772,- Eur, t.j. celkovo sumu 1.572,- Eur a to v 12 mesačných splátkach po 131,- Eur počnúc dňom 17.08.2011. Súčasťou zmluvy je prehlásenie dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania a to tak, že účel „zamestnania“ je vyznačený krížikom ako jedna z možností uvedená v zmluve (ostatné možnosti boli: „povolania“, „podnikania“ a „iný účel“). Išlo o zmluvu formulárovú - vyhotovenú vo forme pretlaču. V bode 11 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, tvoriacich súčasť zmluvy o úvere, bolo stanovené, že tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalobca za tento úver zaplatil celkovo sumu 2.260,79 Eur. Žalovaný to nielenže nepoprel, ale táto suma vyplýva z výpisu z webovej stránky samotného žalovaného (klientska zóna na www.pohotovost.sk <<http://www.pohotovost.sk>>).

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 22.07.2011 (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) ZoSÚ na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania

Podľa § 2 písm. b) ZoSÚ na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 22.07.2011 (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 OZ ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, pričom jedným z predmetov jeho podnikania (činnosti) je poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Žalobca konal pri uzatváraní zmluvy ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Predmetná úverová zmluva je preto v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou. Sporným však medzi účastníkmi konania bolo, či predmetná zmluva o úvere spĺňa aj definíciu spotrebiteľského úveru v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Zákon o spotrebiteľských úveroch totiž v citovanom § 2 písm. a) definuje spotrebiteľa inak ako Občiansky zákonník v § 52.

Žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na to, že predmetný právny vzťah je vzťahom obchodnoprávnym a uplatnenie právnych noriem s cieľom ochrany spotrebiteľa nie je vôbec na mieste s poukazom na to, že žalobca si vzal úver na účely zamestnania.

K tomu je nutné v prvom rade uviesť, že žalovaný neuviedol dôvod, prečo by malo ísť o vzťah obchodnoprávny, vzhľadom na to, že ani sám netvrdí, že žalobca bol v čase uzatvárania zmluvy podnikateľom. Ako je konštatované vyššie, ani vyznačenie účelu „zamestnania“ v zmluve nemôže byť dôvodom, pre ktorý by žalobca nespĺňal definíciu spotrebiteľa v zmysle citovaného § 52 OZ a pre ktorý by mal súd posudzovať predmetný zmluvný vzťah inak ako vzťah spotrebiteľský.

Vo vzťahu k vyznačeniu účelu „zamestnania“ v zmluve o úvere a jeho vzťahu k definícii spotrebiteľského úveru v § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch je nutné uviesť, že vyznačenie účelu „zamestnania“ v zmluve samo o sebe neznamená, že nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Rozhodujúcou skutočnosťou totiž nie je to, čo je vyznačené vo formulárovej zmluve ale skutočný účel úveru. V tejto súvislosti súd poukazuje napr. na rozhodnutie ÚS ČR vo veci I. ÚS 1930/11 o porušení práva na spravodlivý proces, ak sa spotrebiteľovi nepriznajú práva len kvôli držbe živnostenského listu (obdobne to platí aj pre zamestnanie). V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu (vzťah) má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (žalovaný) a že existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Žalovaný v tomto smere dôkazné bremeno neuniesol.

Žalobca vo svojej výpovedi na pojednávaní poukázal na to, že on nevyznačoval do predmetnej zmluvy o úvere účel použitia finančných prostriedkov „zamestnanie“ ale, že táto skutočnosť bola v zmluve vyznačená žalovaným. Žalobca túto zmluvu len podpísal, pričom do jej obsahu nezasahoval. Súd toto tvrdenie považoval za vierohodné a to aj s poukazom na logický argument prezentovaný žalobcom, že v čase uzatvárania zmluvy pracoval ako profesionálny vojak a je všeobecne známe, že toto zamestnanie nie je financované samotnými zamestnancami (vojakmi). Súd k tomu poznamenáva, že žalobca (ako dlžník) bol v predmetnej zmluve označený svojim menom, priezviskom, adresou bydliska, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Okrem križika vyznačujúceho „účel zamestnania“ nie je v zmluve žiadna zmienka o zamestnaní žalobcu (vyznačenie zamestnávateľa žalobcu, žalobca nie je označený vojenskou hodnosťou a pod.). Žalovaný ako dodávateľ žiadnym spôsobom nepreukázal to, že účel v zmluve nevyznačoval on a že tvrdenia žalobcu sú nepravdivé (žalovaný bol riadne na pojednávanie predvolaný a mal možnosť sa ho zúčastniť). Navyše súdu je aj z jeho činnosti známe, že práve žalovaný (spoločnosť Pohotovosť, s.r.o.) už bol v minulosti dokonca sankcionovaný za to, že sám opakovane vyznačoval účel úveru v zmluvách o spotrebiteľských úveroch (čo opätovne len osvedčuje vierohodnosť vyjadrenia žalobcu, že účel v zmluve nevyznačoval on ale žalovaný). Žalovanému bola napr. Slovenskou obchodnou inšpekciou uložená pokuta vo výške 30.000,- Eur za to, že „postupoval v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, čím podstatne narušil ekonomické správanie spotrebiteľa vo vzťahu k poskytovanej službe, čo malo za následok značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil. Zaškrtnutím políčka v zmluve, majúceho svedčiť o poskytnutí úveru na výkon povolania spotrebiteľa, bez reálneho stotožnenia povolania spotrebiteľa a zistenia, aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti spotrebiteľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má, účastník konania, ako poskytovateľ úveru, nedodrжал úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti zodpovedajúcu čestnej obchodnej praxi či všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti, keďže spotrebiteľ p. F. bol v čase podpisu Zmluvy o úvere č.

601000074 zo dňa 20.09.2011 v invalidnom dôchodku a nijakú činnosť majúcu charakter zamestnania, povolania či podnikania nevykonával a taktiež spotrebiteľka p. P. bola v čase podpisu Zmluvy o úvere č. 203800282 zo dňa 30.06.2011 v invalidnom dôchodku a nijakú činnosť majúcu charakter zamestnania, povolania či podnikania nevykonávala" (viď rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie zo dňa 27.05.2013 sp. zn. SK/0755/99/2012 a SK/075/99/2012 zverejnené na internete na stránke www.soi.sk). Podozrenia z nekalých praktík žalovaného používaných pri vyznačovaní účelu uzatváraných zmlúv v minulosti viedli aj k tomu, že predbežným opatrením Okresného súdu Prešov z 11.03.2011 č. k. 17C/45/2011-35 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 26.05.2011 č. k. 6Co/84/2011 bola spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., uložená povinnosť zdržať sa uvedenej nekalkej obchodnej praktiky. Tvrdenia žalovaného, že konal v dobrej viere, že žalobca (dlžník) pri uzatváraní zmluvy nie je spotrebiteľ, nemôžu v žiadnom prípade obstáť. Žalovaný nepoukázal na žiadnu skutočnosť, ktorá by túto "dobrú vieru" potvrdzovala a to najmä za stavu, že formulárovú zmluvu vypíňal žalovaný.

Podľa názoru súdu tak ani vyznačenie účelu "zamestnania" v zmluve o úvere v tomto prípade vzhľadom na vyššie uvedené neznamená, že predmetný úver nie je úverom spotrebiteľským a že by sa naň nemal vzťahovať zákon o spotrebiteľských úveroch. Za tohto stavu zákon vyžadoval, aby predmetná úverová zmluva obsahovala základné náležitosti v zmysle citovaného ustanovenia § 9 ods. 2 ZoSÚ a vzhľadom na to, že ich neobsahovala (zmluva neobsahovala údaj o RPMN, o priemernej hodnote RPMN, o konečnej splatnosti úveru, úrokovej sadzbe úveru) a ide o údaje, s ktorých neuvedením v zmluve zákon spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 1 písm. a/ ZoSÚ), úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatku. V dôsledku toho, že zmluva je považovaná za bezúročnú a bez poplatku, žalovaný nemá právny nárok na žiaden úrok a ani poplatky plynúce z tejto úverovej zmluvy, a tak plnenie nad rámec istiny je majetkovým prospěchom získaným plnením bez právneho dôvodu - bezdôvodným obohatením.

Žalobca tak ako dlžník mal zaplatiť žalovanému ako veriteľovi len istinu úveru, t.j. 800,- Eur, a preto rozdiel medzi istinou s reálne zaplatenou sumou 2.260,79 Eur, t.j. 1.460,79 Eur tvorí bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobcu.

Z uvedených dôvodov súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v ním žiadanej výške.

Navyše pre úplnosť súd poznamenáva, že aj za predpokladu, že by sa na predmetnú úverovú zmluvu nevzťahoval zákon o spotrebiteľských úveroch, vždy by sa na ňu vzťahoval Občiansky zákonník a predmetný vzťah by bol v zmysle citovaných ustanovení § 52 a nasl. OZ vzťahom spotrebiteľským.

Aj za takéhoto stavu by žalovaný (veriteľ) nemal nárok na odplatu za poskytnutý úver, pretože v zmysle zmluvy je odplata úveru tvorená "príslušným poplatkom" vo výške 772,- Eur, ktorého podľa bodu 11 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru tretina predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Pokiaľ ide o časť poplatku, ktorá má pripadať na náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy, tak rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 11C/42/2012-46 zo dňa 13.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/219/2013-91 zo dňa 21.08.2014 bolo určené, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve s obdobným znením, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a ako taká je absolútne neplatná. Časť nároku pripadajúcu na úrok (1/3 poplatku) súd hodnotí ako neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi a to vzhľadom na výšku úroku. Predmetný úver bol poskytnutý na 12 mesiacov (1 rok). Za úver vo výške 800,- Eur mal žalobca zaplatiť žalovanému podľa zmluvy 1.572,- Eur, čo predstavuje navýšenie o 96,5%. Ak z toho 1/3 pripadá na úrok, ročný úrok je tak vo výške 32,17%. Pritom priemerná úroková sadzba z úverov (podľa štatistiky zverejnenej Národnou bankou Slovenska, link: <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/udajove-kategorie-sdds/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-obchodnych-bank>) bola pri spotrebiteľských úveroch domácnosti so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby od 1 do 5 rokov v mesiaci 07/11 (t.j. pri obdobných úveroch v rovnakom čase) vo výške 11,98% (do jedného roka to bolo 7,09%). Úroková sadzba predmetného úveru tak 3-násobne prevyšuje priemerné úroky, za ktoré poskytovali banky obdobné spotrebiteľské úvery v tom istom období. Vychádzajúc zo záverov prezentovaných v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.04.2012 sp. zn. 5Cdo/26/2011 ale aj iných rozsudkov (napr. rozsudkov Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/79/2014

zo dňa 31.03.2015, sp. zn. 6Co/59/2014 zo dňa 28.04.2015) súd takúto výšku úroku (aj vzhľadom na to, že ide o formulárovú zmluvu vytvorenú dodávateľom vo výhodnejšom postavení v porovnaní so spotrebiteľom) považuje za v rozpore s dobrými mravmi. Takýto právny úkon je tak potrebné hodnotiť ako absolútne neplatný v zmysle cit. § 39 OZ. Úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ) nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody. Zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Jednou z týchto hraníc je i inštitút dobrých mravov (porov. tiež rozhodnutia NS SR sp. zn. 1MCdo 1/2009, NS ČR sp. zn. 21Cdo/1484/2004). Navyše v tomto prípade ani samotná výška úroku nevyplývala priamo zo zmluvy ale len z Všeobecných podmienok poskytnutia úveru a aj to nebola určená presne ale len zlomkom z celkovej odplaty úveru.

Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.“), ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.01.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalovaný sa dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia dňa 10.02.2015, t.j. nasledujúci deň po uplynutí lehoty na dobrovoľné plnenie v zmysle výzvy zaslanej právnym zástupcom žalobcu. Vzhľadom na to, že predmetný zmluvný vzťah vznikol pred 01.02.2013 (zmluva bola uzavretá dňa 22.07.2011), výška úrokov z omeškania sa riadi Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.01.2013. K prvému dňu omeškania (10.02.2015) bola Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,05%, a preto je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania v sadzbe 8,05% ročne (8% + 0,05%) tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. V konaní bol v celom rozsahu úspešný žalobca, ktorý si uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré v zákonnej lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. aj vyčíslil. Trovy právneho zastúpenia pozostávajú z odmeny právneho zástupcu žalobcu za 3 úkony právnej služby - 1.) prevzatie a príprava zastúpenia dňa 22.12.2014 podľa § 10 ods. 1, 2 a § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „AT“), 2.) písomné podanie na súd - žaloba dňa 08.02.2015 podľa § 10 ods. 1, 2 a § 13a ods. 1 písm. c) AT a 3.) zastupovanie na pojednávaní dňa 22.09.2015 podľa § 10 ods. 1, 2 a § 13a ods. 1 písm. d) AT spolu vo výške 3 x 71,37 Eur (z tarifnej hodnoty veci 1.460,79 Eur) + 1 x 8,04 Eur režijný paušál za úkon v roku 2014 a 2 x 8,39 Eur režijný paušál za úkony v roku 2015 (§ 16 ods. 3 AT). Okrem toho patrí žalobcovi náhrada za stratu času jeho právneho zástupcu za cestu na pojednávanie dňa 22.09.2015 podľa § 17 ods. 1 AT vo výške 111,84 Eur (cesta Košice - Svidník a späť 2 x 1 hod. a 39 min. = 8 začatých polhodín, t.j. 8 x 13,98 Eur), náhrada za spotrebované pohonné hmoty za cestu na pojednávanie a späť (Košice - Svidník a späť spolu 184 km) pri spotrebe 6,2 l/100km (podľa priloženého technického preukazu) a cene benzínu 1,289 Eur/l (podľa priloženého pokladničného bločka) vo výške 14,70 Eur a základná cestovná náhrada vo výške 33,67 Eur (184 km x 0,183 Eur/km) podľa Opatrenia MPSVaR č. 632/2008 Z.z..

Preto súd ukladá žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 399,14 Eur (3 x 71,37 Eur + 2 x 8,39 Eur + 8,04 Eur + 111,84 Eur + 14,70 Eur + 33,67 Eur) na účet jeho právneho zástupcu. V porovnaní s vyčíslením trov právneho zastúpenia predložených žalobcom súd nepriznal žalobcovi nárok na režijný paušál pri úkone „prevzatie a príprava zastúpenia“ v uplatnenom rozsahu 8,39 Eur ale len v rozsahu 8,04 Eur vzhľadom na to, že z plnomocenstva uloženého v súdnom spise je zrejmé, že žalobca udelil plnomocenstvo svojmu právnemu zástupcovi dňa 22.12.2014, t.j. v roku 2014 a nie v roku 2015.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 ods. 1 O.s.p.).